

Aniela Piorunowa

Z wydawnictw Instytutu Badań Literackich

Biuletyn Polonistyczny 9/26/27, 38-44

1966

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

- 14) Géza Papp: Polskie powiązania poezji starowęgierskiej (tłum. E.Mroczo)
- 15) György Radó: Zagadnienia wersyfikacyjne węgierskich przekładów wierszy A.Mickiewicza (tłum. E.Mroczo)
- 16) László Sziklay: Powieść historyczna na przełomie XIX i XX stulecia (tłum. J.Zimierski)
- 17) Béla Varjas: Początki edytorstwa węgierskiego a krakowskie publikacje w języku węgierskim (tłum.P.Boharczyk).

8. Z WYDAWNICTW INSTYTUTU BADAŃ LITERACKICH

Janina Czerniatowicz: Recepcja poezji greckiej w Polsce w XVI-XVII wieku. Str.100, 2 nlb. Cena zł 20.- Ossolineum. Studia Staropolskie. Tom XV.

Praca stanowi kolejne ogniwo prowadzonych przez autorkę badań nad recepcją grezystyki jako rozległego zjawiska, które sięgnęło do wielu dziedzin naszego życia umysłowego w okresie Odrodzenia: obrazuje procesy recepcji poezji greckiej w Polsce wieków XVI i XVII, a to głównie w oparciu o przekłady i opracowania dzieł greckich - jako o najtrwalszy dokument recepcji.

Autorka stwierdza, że z obfitości gatunków poetyckich przekazanych nam przez Grecję starożytną największym powodzeniem cieszyły się mniejsze formy poezji, jak epigramaty, anakreontyki i bukoliki.

Klemens Janicki: Carmina. Dzieła wszystkie. Wydał i wstępem poprzedził Jerzy Krókowski. Przełożył Edwin Jędrkiewicz. Wstęp (II), komentarz, similia, appendices, słownik imion własnych i indeks opracowała Jadwiga Mosdorf. Str. LXII+474, 2 nlb. Cena zł 105.- Ossolineum. Biblioteka Pisarzy Polskich. Seria B, nr 15.

Kolejny tom serii Biblioteka Pisarzy Polskich przynosi dzieła wszystkie Klemensa Janickiego (Janiciusa) - (1516-1543), młodo zmarłego znakomitego poety polsko-łacińskiego, który pozostawił w spuściźnie zaledwie 4324 wiersze (wyłącznie dystychy elegijne), pisane w latach 1536-1542, a wydane albo na

krótko przed śmiercią, pod okiem autora, albo po śmierci, przez jego przyjaciół.

Poezje Janickiego, w prozaicznym przekładzie filologicznym, przekazane zostały w pierwodrukach, ułożonych w chronologicznym następstwie.

Józef Ignacy Kraszewski: Listy do Adama i Joanny Miłaszewskich, rodziny Langie, Walerego Eljasza Radzikowskiego. Opracował Wincenty Danek. Str.382, 2 nlb. Cena zł 75.- Ossolineum.

Po ogłoszonej w r.1963 przez tego samego edytora "Korespondencji J.I.Kraszewskiego z T.Lenartowiczem" tom niniejszy stanowi kolejny etap udostępniania czytelnikowi listów autora "Starej baśni", zaczerpniętych z olbrzymich bloków nie ogłoszonej dotąd drukiem jego korespondencji.

Tom zawiera 146 listów do Miłaszewskich, 44 listy do Karola Langiego i jego synów Kazimierza i Tadeusza oraz 79 listów do Radzikowskiego. Listy Kraszewskiego do tych korespondentów, związanych z Krakowem, odsłaniają i naświetlają wiele faktów dotyczących stosunku pisarza do Krakowa i tamtejszych ludzi.

Literatura polska w okresie realizmu i naturalizmu. Tom II.

Zespół redakcyjny: J.Kulczycka-Saloni, H.Markiewicz, Z.Żabicki. Str.541, 1 nlb. Cena zł 100.- Państwowe Wydawnictwo Naukowe.

Tom II serii czwartej "Obrazu literatury polskiej XIX i XX wieku", wielkiej panoramy piśmiennictwa polskiego w okresie 1795-1939, opartej na zasadzie haseł osobowych, zawierających życiorysy pisarzy, zarys ich twórczości, wskazówki bibliograficzne oraz wypisy, obejmuje twórczość pisarzy okresu realizmu i naturalizmu czynnych w dziedzinie prozy.

Teresa Kruszevska-Michałowska: "Różne historyje". Studium z dziejów nowelistyki staropolskiej. Str.344, 2 nlb. Cena zł 56.- Ossolineum. Studia Staropolskie. Tom XII.

"Różne historyje z różnych wiarygodnych autorów wybrane"- to tytuł zbioru powiastek, pochodzących prawdopodobnie z ostatniej ćwierci XVII wieku, zachowanego w jedynym zapisie ręk-

cznym w zbiorach Ossolineum we Wrocławiu. Zbiór ten stał się dla autorki punktem wyjścia do badań nad całą nowelistyką staropolską, w oparciu o szczegółowe analizy kolejno powstających, uporządkowanych chronologicznie tekstów.

W Aneksie znalazły się teksty zaczerpnięte z zachowanego rękopisu.

Przemysława Matuszewska: Proza Jędrzeja Kitowicza. Str. 166, 2 nlb. Cena zł 23.- Ossolineum. Studia z Okresu Oświecenia. Tom II.

Książka Przemysławy Matuszewskiej, nie pretendując do miana monografii, podejmuje próbę samoistnego opracowania prozy Kitowicza pod względem jej wartości artystycznej i ugruntowania w pełni historycznoliterackiej pozycji autora - a to poprzez dotarcie do specyficznych właściwości metody pisarskiej Kitowicza i konfrontację jego warsztatu pisarskiego z dorobkiem wcześniejszych i współczesnych mu twórców.

Maria Podraza-Kwiatkowska: Wacław Rolicz-Lieder. Str. 252, 4 nlb. Cena zł 20.- Państwowy Instytut Wydawniczy. Historia i Teoria Literatury. Studia. Historia Literatury. 16.

Twórczość poetycka Wacława Rolicza-Liedera (1866-1912) była do niedawna niemal nie znana czytelnikowi polskiemu. Utwory jego, tłumaczone przez Stefana Georgego, zyskały sobie bardzo pochlebną opinię krytyki we Francji i w Niemczech.

Książka Kwiatkowskiej - której rozdział pierwszy przynosi obszerny zarys życia poety, trzy dalsze zaś zajmują się jego dziełem - jest próbą rozwiązania zagadki, jaką stanowi poezja Liedera, i wyznaczenia jej miejsca na mapie historycznoliterackiej.

Polska Bibliografia Literacka za lata 1960/1961. Opracował Zespół Poznańskiej Pracowni Bibliograficznej Instytutu Badań Literackich PAN. Redaktorzy tomu: Krystyna Marek-Schöneichowa, Krystyna Witkowska. Str. XXX+836. Cena zł 266.- Państwowe Wydawnictwo Naukowe.

Kolejny tom publikacji ciągłej pt. "Polska Bibliografia Literacka" obejmuje łącznie lata 1960 i 1961.

Przy zbieraniu materiału do obecnego tomu przerobiono ogółem ok. 500 źródeł bibliograficznych. Tom zawiera 9215 pozycji bibliograficznych ułożonych w działach: I. Teoria literatury, II. Historia literatury (z podziałem na literaturę polską i literatury obce), III. Teatr.

Praska szkoła strukturalna w latach 1926-1948. Wybór materiałów. Redaktor tomu: Maria Renata Mayenowa. Teksty przełożył i komentarzem opatrzył Wojciech Górny. Str. 306, 2 nlb. Cena zł 25.- Państwowe Wydawnictwo Naukowe. - Z prac Katedry Teorii Literatury Uniwersytetu Warszawskiego i Instytutu Badań Literackich PAN.

"O stylistyce Praskiego Koła" (Pražský Linguistický Kroužek, 1926-1948) pisze w opublikowanym tomie Wojciech Górny, "Analizę doktryny stylistycznej Praskiego Koła" daje Maria Renata Mayenowa. Wybór materiałów zawiera fragment "Tez Praskiego Koła" oraz artykuły jego uczestników: B.Havránka, R.Jakobsona, J.Mukařovský'ego i F.Vodički.

Edmund Rabowicz: Stanisław Trembecki w świetle nowych źródeł. Str.542. Cena zł 70.- Ossolineum. Studia z Okresu Oświecenia. Tom III.

Książka, jak zastrzega autor w Słowie wstępnym, nie jest ani zbiorem przyczynków, ani monografią wybitnego poety polskiego Oświecenia. W oparciu o nowe źródła - które stały się dla niego okazją do generalnego przeglądu całej podstawy źródłowej dotychczasowej wiedzy o Trembeckim - świadomie powstrzymując się od sądów wartościujących, autor podejmuje próbę łącznego traktowania trzech dziedzin problematyki: biograficznej, tekstologicznej i historycznoliterackiej, dotyczącej tego poety.

Rozmyślania dominikańskie. Tom I. Wydali i opracowali Karol Górski i Władysław Kuraszkiewicz, Z.Rozanow (opracowanie ikonograficzne), T.Dobrzeński (wstęp komparatystyczny). Str.XLI, I nlb. +.95, 3 nlb. Tabl. wielobarwnych 8, jednobarwnych 244. Cena zł 150.- Ossolineum. Biblioteka Pisarzy Polskich. Seria A, nr 3.

Tom przynosi publikację rękopisu z pierwszej połowy XVI wieku, nieznanego autorstwa. Jako duży rękopis z okresu dość ubogiego w teksty polskie, przedstawiają "Rozmyślania dominikańskie" wielką wartość jako zabytek języka i literatury. Jako wyraz religijności okresu przedreformacyjnego oraz dzięki obfitemu materiałowi ikonograficznemu są niezrównanym źródłem do poznania życia polskiego początków XVI wieku i dają możliwość podjęcia szeroko zakrojonych badań kompleksowych nad umysłowością i obyczajowością polską schyłku XV i początków XVI wieku.

Janusz Sławiński: Koncepcja języka poetyckiego awangardy krakowskiej. Str. 209, 3 nlb. Cena zł 35.- Ossolineum.
Z Dziejów Form Artystycznych w Literaturze Polskiej.
Tom IV.

Przedmiotem zainteresowania autora są te zasady awangardowej poetyki, które dotyczą poetyckich operacji językowych i na podstawie których pragnie on zrekonstruować lingwistyczną świadomość awangardzistów w tym zakresie, w jakim znajdowała ona "przedłużenie" w ich działaniach poetyckich i metapoetyckich.

Słownik polszczyzny XVI wieku. Tom I: A-Bany. Komitet Redakcyjny: St. Bąk, S. Hrabec, Wł. Kuraszkiewicz, M. R. Maye-nowa, St. Rospond, S. Sasaki, W. Taszycki, J. Woronczak. Sekretarz Redakcji: Fr. Pepłowski. Str. CXLII+303,5 nlb. Cena zł 200.- Ossolineum.

Opublikowany obecnie tom I "Słownika polszczyzny XVI wieku" stanowi pierwsze ogniwo realizacji wielkiego przedsięwzięcia prowadzonego w Instytucie Badań Literackich od r. 1949, a które - obok przygotowywanego przez Pracownię Słownika Zakładu Językoznawstwa PAN słownika wieku XVII i pierwszej połowy wieku XVIII - ma wypełnić dwu i półwiekową lukę między "Słownikiem staropolskim" a "Słownikiem Współczesnego Języka Polskiego".

Do kanonu źródeł "Słownika" weszły wyłącznie druki i rękopisy sporządzone w obrębie XVI wieku. Obejmuje on zarazem całość słownictwa takich wielkich indywidualności pisarskich okresu, jak: Rej, Kochanowski, Górnicki, Orzechowski, Biernat,

Bielski i in. Redaktorzy "Słownika" postawili sobie za cel da-
nie możliwie bogatej informacji o języku XVI wieku.

Słownik współczesnych pisarzy polskich. Opracował Zespół pod
redakcją Ewy Korzeniewskiej. Tom czwarty: Uzupełnienia
- Indeksy. Str. 546, 2 nlb. Cena zł 180.- Państwowe Wy-
dawnictwo Naukowe.

Czwarty - i ostatni - wolumen tomu V wydawnictwa "Nowy
Korbut" - Bibliografia literatury polskiej wg "Literatury Pol-
skiej" Gabriela Korbuta (wolumen pierwszy ukazał się w r. 1963,
drugi i trzeci - w r. 1964) obejmuje: Uzupełnienia haseł oso-
bowych (pominiętych w odpowiednich miejscach w tomach I-III)
- Słownik pseudonimów i kryptonimów - Indeks tytułów - Indeks
nazw osobowych - Sprostowania i uzupełnienia.

Tom ten stanowi zamknięcie, a zarazem niezbędne uzupełnie-
nie edycji "Słownika współczesnych pisarzy polskich".

Stylistyka Bally'ego. Wybór tekstów. Redaktor tomu: Maria Re-
nata Mayenowa. Teksty przełożyła i opatrzyła przypi-
sami Urszula Dąbska-Prokop. Str. 207, 3 nlb. Cena
zł 22.- Państwowe Wydawnictwo Naukowe. - Z prac Kate-
dry Teorii Literatury Uniwersytetu Warszawskiego i In-
stytutu Badań Literackich PAN.

"Stylistyka Bally'ego" - to doktryna stylistyczna, nazy-
wana również stylistyką genewsko-francuską lub stylistyką ling-
wistyczną, stworzona przez Karola Bally (1865-1947), wybitne-
go lingwistę, ucznia Ferdynanda de Saussure'a, długoletniego
profesora uniwersytetu genewskiego. Zasadnicze punkty teorii
sformułowanych przez Bally'ego wyrażone są we Wstępie do "Trai-
té de stylistique française" (1909).

W wyborze umieszczono teksty ilustrujące najbardziej cha-
rakterystyczne poglądy Bally'ego.

Średniowiecze. Studia o kulturze. II. Redaktor naukowy: Julian
Lewański. Str. 335, 3 nlb. Cena zł 60.- Ossolineum.

W ramach publikacji przygotowanych na Tysiąclecie Państwa
Polskiego ogłosił Instytut Badań Literackich w roku 1961 tom I
średniowiecznych studiów o kulturze. Obecnie opublikowany tom
II tego wydawnictwa, zapoczątkowujący tomy dalsze, przynosi

cztery prace interpretacyjne nad piśmiennictwem i sztuką Średniowiecza: T.Dobrzeńskiego, "Legenda średniowieczna w piśmiennictwie i sztuce - Chrystofania Marii"; H. Kowalewicz, "Polska twórczość sekwencyjna wieków średnich"; K.Górskiego, "Uwagi o >Rozmyślaniach dominikańskich< na tle prądów religijnych XV i początku XVI wieku"; M.Perza, Opracowanie muzyczne >Pieśni-Legendy o św.Stanisławie<".

Z problemów literatury polskiej XX wieku. Księga zbiorowa. Komitet Redakcyjny: S.Żółkiewski, H.Wolpe, H.Markiewicz. T.I: Młoda Polska. T.II: Literatura międzywojenna. T. III: Literatura Polski Ludowej. Str.547, 5 nlb. + 495, 5 nlb. + 441, 3 nlb. Cena zł 150.- Państwowy Instytut Wydawniczy.

Zawartość książki została szczegółowo omówiona w zeszycie 24 "Biuletynu Polonistycznego", s.46-49. .

mgr Aniela Piorunowa